

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Typus narrationis pollicitæ, stylo sublimi, & magnifico. Capvt XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

των πολλοὺς ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ ἄλλους ἐξέλα-
τα, περιβαλλὼν δὲ τῷ Ἰσοφεί τὴν προκοκίδα
ἄβρι τε αὐτὸν, καὶ ἦν τὰ αὐτὰ κομίζει, καὶ
περὶ μένειν ὡς φίλῳ φίλῳ πρὸς, καὶ τὴν εὐ-
νοίαν ἐδείκνυτο. Ὁ ἀνδραποιοι πονηροί, καὶ πε-
ρὶ Ἰσοφείαν μὲν καὶ ταλίνων Ἰσοφον αἰὶ, ἐ-
πάριστα τε χορεύοντες, ὅς δὲ τοῖς κινδύνοις
προδοταί, καὶ μάττω, καὶ εἰς οὐδὲν τὸ ταφί-
λιας ὄνομα κραινόντες.

Cum Indus quispiam elephantum album
pullum offendisset, atque tunc tenerum
aluisset, & paulatim mansuetefecisset, eo-
que deinde veheretur, & belluam amaret,
& vicissim redamaretur ipse, ac simul suam
elephantum educationem cum maximis am-
icitiae officiis huic Indo compensaret:
Indorum rex id intelligens muneri popo-
scit sibi elephantum mitti: Is, ut vehementi
qualitate flagrans amatoris, dolebat, si hunc
quam ipse esset habiturus, itaque negans se
daturum, vna cum elephantum in desertissi-
mam regionem perfugit: Rex autem id æ-
gre ferens, ad eum insequendum misit, qui
Indo auferrent simul & illum comprehen-
sum ad penam reducerent. Cum igitur eo
venissent, ubi erant transfuge, comprehende-
reque aggressi fuissent: ex superiori loco la-
pidibus eos homo appetebat, pariterque ele-
phātus, ut iniuria insigni accepta illorum im-
petum repellebat. Vbi autem Indus lapidati-
one facta percussus præceps deiectus fuisset,
elephantus hominum more acerrime se tu-
entium, pro suo nutritio, quem corpore re-
gebat, cum propugnauit, tum verò ex insiden-
tibus partem occidit, partem in fugam impu-
lit: tum altorem promuscide circumplexus
ad stabula inuexit, ac tanquam amicus per-
mansit fidelis amico beneuolentiam ostendēs,
qua admirabili suum educatorem prosequen-
batur. O sceleratos homines, qui mensas, cu-
linas, & sartaginum stridores sequuntur,
& prandia quærunt, in periculis autem
amicitiæ iure temerè violato,
pollutoque, amicos de-
serunt.

Typus narrationis polita, stylo subli-
mi, & magnifico.

CAPVT XXII.

SEd vna apud Ciceronem Regina cætra-
rum Verrina 3: quæ incipit à topographiæ
descriptione Lampfaci vrbis, in quam Veires
aduenit.

Deducitur iste ad Ianitorem quendam hos-
pitem, comitesq; eius apud cæteros hospites
collocantur; ut mos erat istius, atque ut cum
sua libidines flagitiose facere admonuerant,
statim negotium dat illis suis comitibus ne-
quissimis, turpissimisque hominibus, ut vide-
ant, & inuestigent, ecquæ virgo sit, aut mul-
ier digna, quam obrem iste Lampfaci diutius
commoraretur. Erat comes eius Rubrius qui-
dam, homo factus ad istius libidines, qui mi-
to artificio quocumque venerat, hæc inue-
stigare omnia solebat: is ad eum rem istam
desert: Philodamum esse quendam genere,
honore, copijs, existimatione facile princi-
pem Lampfacenorum: eius esse filiam, quæ
cum patre habitaret, propterea quòd virum
non haberet, mulierem eximia pulchritudi-
ne, sed eam summa integritate, pudicitiaque
existimari. Homo, ut hæc audiuit, sic exarsit
ad id, quod non modò ipse nunquam viderat,
sed ne audierat quidem ab eo, qui ipse vidis-
set, ut statim ad Philodamum migrare se di-
ceret velle. Hospes Ianitor, qui nihil suspi-
cicaretur, veritus, ne quid in se offenderit, ho-
minem summa vi retinere cœpit. Iste, qui hos-
pitis relinquendi causam reperire non pos-
set, alia sibi ratione viam munire ad stuprum
cœpit: Rubrii delicias suas in omnibus eius
modi rebus adiutorem suum, & conscium,
parum laute diuersari dicit: ad Philodamum
deduci iubet, quod ubi est Philodamo nunci-
atum, tamen si erat ignarus, quantum sibi,
ac liberis suis iam tum mali constitueretur,
tamen ad istum venit, ostendit nimis suum
illud non esse: se cum suæ partes essent, hos-
pitem recipiendorum tamen ipsos tan-
tum prætores, & Consules, non Legato-
rum asseclas recipere solere. Iste qui vna cupi-
ditate raperetur, totum illius postulatum, cau-
samque neglexit, per vim ad eum qui recipe-
re non debebat Rubrium deduci impera-
uit. Hic Philodamus, posteaquam ius suum
obtinere non potuit, ut humanitatem con-
suetu-

fuetudinemque retineret, laborabat. Homo, qui semper hospitalissimus, amicissimusque nostrorum hominum existimatus esset, noluit videri ipsum illum Rubriū inuirus in domū suam recepisse: Magnificē, & ornate, vt erat impiis inter suos copiosus conuiuium comparat, rogat Rubrium, vt quos ei commodum sit inuiter, locū sibi soli, si videatur, relinquat, vt etiam filium suum lectissimum adolescentem, foras ad propinquum suum quendam mitteret ad cenam. Tum Rubrius istius comites inuirit, eos omnes Verres certiores facit, quid opus esset. Matutē veniunt, discumbitur: fit sermo inter eos, & inuiritio, vt Græco more biberetur; hospes hortatur, poscunt maioribus poculis: celebratur omnium sermone, lætitiæque conuiuium. Postquam satis res Rubrio calere visa est: Quæso, inquit, Philodame, cur ad nos filiam tuam non intrō vocari iubes: homo, & qui summa grauitate, & iam id ætatis, & parens esset, obstupuit hominis improbi dicto. Instare Rubrius: Tum ille, vt aliquid responderet, negauit moris esse Græcorum, vt in conuiuio virorum accumberent mulieres. Hic tum alius, ex alia parte; Enimuerō ferendum hoc non est, vocetur mulier, & simul seruis suis Rubrius, vt ianuam clauderent, & ipsi ad fores assisterent imperat: quod vbi ille intellexit, id agi, atque id parari, vt filia suæ vis afferretur, seruos suos ad se vocari, his imperat, vt seipsum negligant, filiam defendant, excurrat aliquis, qui hoc tantum domestici mali filio suo nunciet. Clamor interea fit tota domo, pugna inter seruos Rubrii, atque hospitis, iactatur domi suæ vir optimus, & homo honestissimus, profert manus quisque affert, aqua deinde seruenti à Rubrio Philodamus perfunditur. Hæc vbi filio nunciata sunt, statim exanimatus ad ædes contendit, vt & vitæ patris, & pudicitia sororis succurreret: omnes eodem animo Lampfaceni simul vt hoc audiuerunt, quod eos tum Philodami dignitas, tum iniuriæ magnitudo mouebat, ad ædes noctu conueniunt. Hic licet istius Cornelius, qui cum eius seruis erat, à Rubrio quasi in præsidio ad auferendam mulierem collocatus occiditur, serui nonnulli vulnerantur. Ipse Rubrius in turba sauciatur, iste qui sua cupiditate tantos tumultus concitatos videret, cupere aliqua euolare, si posset, &c.

Hæc vna, vt optimum iuuentuti exemplar proponi potest.

Narratio, & hypotyposis pulchra, de pauperis filio, qui pro diuite amico pugnavit vsque ad necem in certamine gladiatorio.

CA P V T XXIII.

A Lebar deuotum corpus grauior omnifame sagina, & inter debita noxæ mancipia contemptissimus tyro gladiator, & nouissimè perderem calamitatis meæ innocentiam, disceram quotidie scelus. Hæc tamen omnia sustinui, tuli, adeò difficile est etiam sua causa mori. Et iam dies aderat, iamque ad spectaculum supplicij nostri populus conuenerat; iam ostentata per arenam periturorum corpora mortis suæ pompam duxerant, sedebat sanguine nostro fauorabilis dominus, cum cuius, vt interiecto matrem non fortunam quiscquam nosse, non natales, non patrem poterat, vna tamen res faceret, apud quosdam miserabilem, quod videbar, iniquè comparatus, certa enim arenæ destinabar victima, nemo munerario vilius steterat.

Fremebant vbiq; omnia apparatu mortis, hic ferrum acuebat, ille accendebat ignibus laminas, Hinc virgæ, inde flagella afferebantur, omnes piratas putares.

Sonabant clangore ferali tubæ, illatissime Libitinæ toris funus ducebatur ante mortem. Vbiq; vulnera, gemitus, cruor, totum in oculis periculum.

Si quid est in me abdicatione dignum, iudices, agnosco quod in hæc amicum meum misi. Est quidem felicibus diffidius vera miseria rum estimatio: figurate tamen, qui tunc animus mihi, quæ cogitatio fuerit. Namque & natura redit in extremis tristis præteritæ voluptatis recordatio, & mihi cum generis conscientia, cum fortunæ conscius aliquando fulgor, cum liberales artes, cum omnia quondam honestiora munerario meo, domus, familia, amici, ceteraq; nunquam videnda in vltima mortis expectatione succurrerent tenenti seruilis arma, & ignominiosa morte perituro, tum (si vlla miseris fides est) quid horum omnium ignari agerent propinqui? nihil peius de fortuna mea suspicantes, quam quod scripseram, illud tamen grauissimum, quod patrem, qui tandiu non veniret, cap-

Pauperis filio pro diuite pugnat.

Quim. de. el. 9. f. 6. p. 2.

Sagina gladiatoris.

Gladiator tyronis dicitur.

quoriam scelus.

Pompa gladiatorum.

Gladiatoris apparatus.

Voluptatis recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.

recordatio in miseria grauis.